

Store forskelle på erhvervsskolernes evne til at samarbejde med erhvervslivet

TEMAANALYSE

Der er stor forskel på, hvor gode erhvervsskolerne er til at samarbejde med virksomhederne. De mest almindelige problemer er mangel på information og kendskab til de rette kontaktpersoner på skolerne. Små virksomheder oplever oftere problemer med samarbejdet.

Samarbejde mellem virksomheder og erhvervsskoler

02-06-2022

Virksomhederne er erhvervsskolernes vigtigste samarbejdspartnere, da eleverne på erhvervsuddannelserne bruger størstedelen af deres uddannelse som elever eller lærlinge i offentlige og private virksomheder.

Derfor er det tætte og gode samarbejde mellem skoler og virksomheder afgørende. Særligt for mindre virksomheder er det vigtigt, at det er så let og ubureaukratisk som muligt at have lærlinge, og at man kan få den nødvendige støtte og information fra skolerne.

SMVDanmarks analyse af virksomhedernes tilfredshed med erhvervsskolerne viser på baggrund af svar fra over 8.000 virksomheder, at der er store forskelle i skolernes evne til at samarbejde med erhvervslivet.

Analysens hovedpunkter:

- Virksomhederne oplever meget store forskelle i erhvervsskolernes samarbejdsevner. Mens den bedste skole scorer 8,43 på en skala fra 1 til 10, så scorer de dårligste skoler ned til 6,47.¹
- Der er også store forskelle mellem skoler inden for samme uddannelse. F.eks. svinger scoren for skolerne for bygningsmalere mellem 5,80 og 8,61.
- Skolerne scorer typisk dårligst på samarbejdet om elevernes udvikling og sammenhængen mellem skoleforløb og praktik.
- Der er klar tendens til, at mindre virksomheder vurderer samarbejdet med erhvervsskolerne dårligere end større virksomheder.

¹ Der er her set bort fra SUSO-skoler og skoler med færre end 20 svar. Hvis disse grupper medtages, så ligger spændet mellem 5,92 og 8,83.

Erhvervsuddannelserne i Danmark er kendetegnet ved, at uddannelserne veksler mellem skoleophold og lærepladsophold på virksomheder. Eleverne bruger langt størstedelen af deres tid ude i virksomhederne, og aktuelt er over 70.000 lærlinge og elever ansat i offentlige og private virksomheder. Det stiller store krav til samarbejdet mellem virksomheder og skoler.

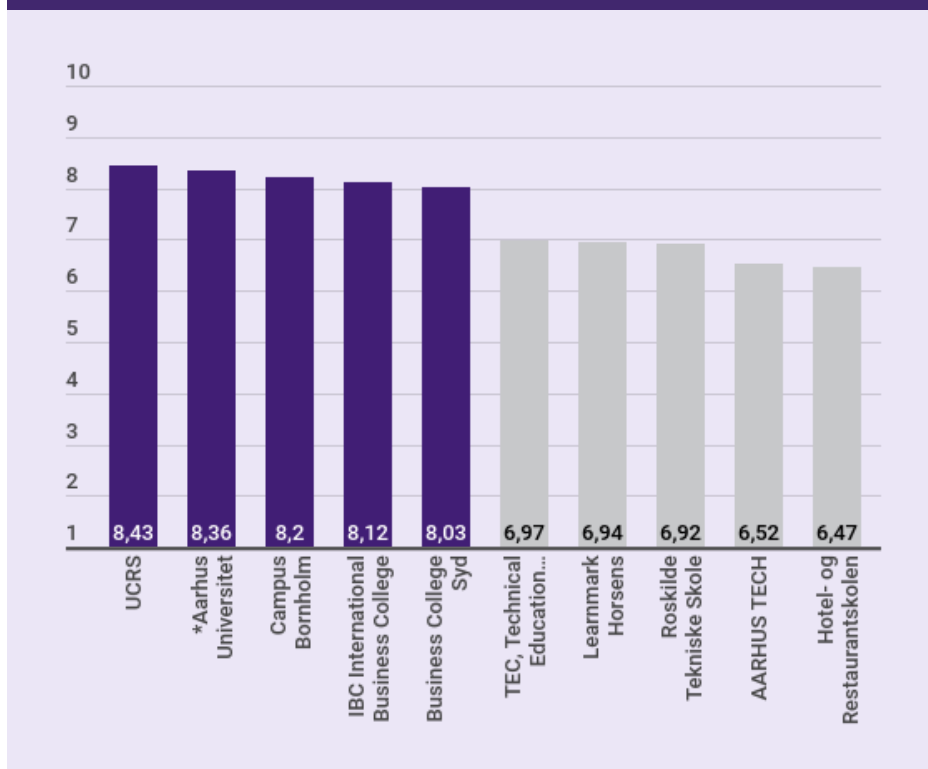
Det er afgørende for virksomhedernes motivation for at oprette lærepladser, at der er et positivt samarbejde med erhvervsskolerne om elevernes uddannelsesforløb.

SMVdanmark har, på baggrund af svar fra over 8.000 virksomheder fra Børne- og Undervisningsministeriets "Virksomhedstilfredshedsundersøgelse" (VTU), analyseret virksomhedernes tilfredshed med erhvervsskolerne i 2021. Undersøgelsen er sendt ud af erhvervsskolerne til de virksomheder, som de hver især samarbejder med. Virksomhederne stilles en række konkrete spørgsmål, der vedrører samarbejdet med skolen og opfattelsen af eleverne. På dette spørgeskema kan virksomhederne svare mellem 1 og 10, hvor 1 er meget utilfreds, og 10 er meget tilfreds.

Der er data for 73 institutioner, og der kan konstateres store forskelle mellem skolerne på institutionsniveau.

Stor forskel på niveau for erhvervs-skolernes samarbejde med virksomhederne

Gennemsnitlig score fra 1-10 på spørgsmål til virksomheder om deres oplevelse af samarbejdet med skolen, 2021, Top-5 og bund-5.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, Uddannelsesstatistik.dk

Figur 1

Anm.: Skoler med under 20 besvarelser er frasorteret. Endvidere er SOSU-skoler ikke medtaget. For yderligere se datadokumentation på www.uddannelsesstatistik.dk

Der kan være forskelle på erhvervsskolernes forudsætninger for samarbejde med virksomheder alt efter hvilke uddannelser, de udbyder.

Men også når man zoomer på de enkelte uddannelser, er forskellene store mellem institutionerne. Eksempelvis er topscoren inden for frisørfaget, Tradium i Randers, med en gennemsnitlig score for virksomheds-samarbejde på 7,97. I den anden ende ligger AARHUS TECH med en gennemsnitlig score på 5,98 på frisøruddannelsen.

På uddannelsen som personvogsmekaniker kommer UCRS i Skjern ud med en flot score på 8,81, mens gennemsnittet for TECHCOLLEGE i Aalborg lander på 6,57.

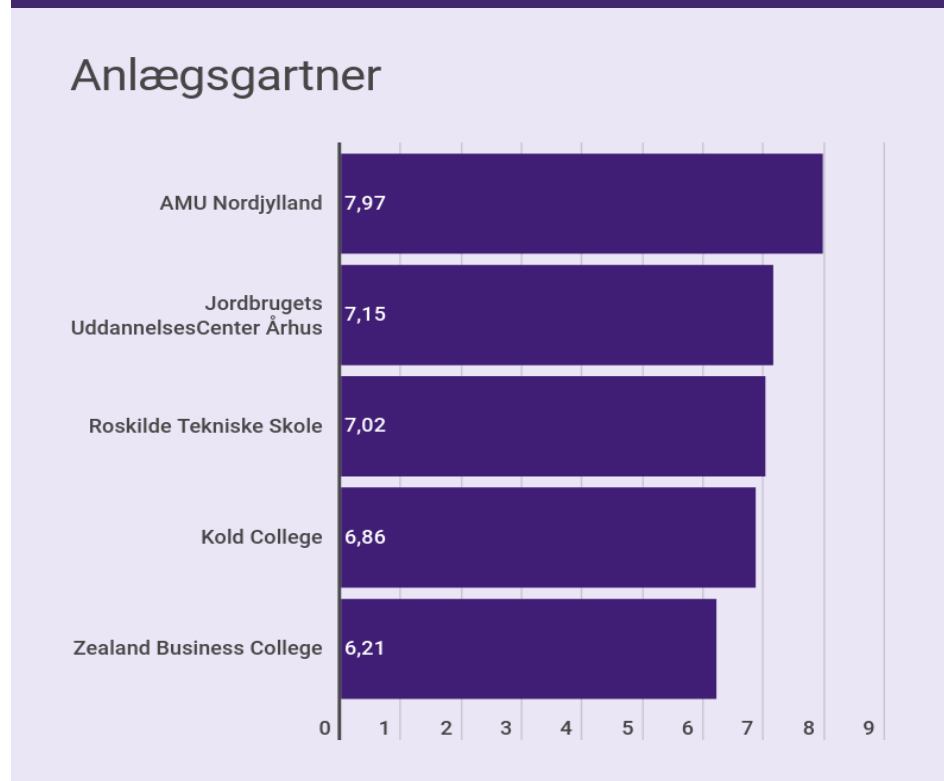
Et yderligere eksempel på store forskelle er inden for bygningsmaleruddannelsen, hvor topscoren Uddannelsescenter Holstebro med en

gennemsnitlig score på 8,61 ligger langt over AARHUS TECH med en gennemsnitlig score på 5,80.

Forskellene er knap så store på anlægsgartneruddannelserne, hvor spændet er fra 6,21 til 7,97; jf. figur 2.

Store forskelle inden for hver uddannelse

Gennemsnitlig score fra 1-10 på spørgsmål til virksomheder om deres oplevelse af samarbejdet med skolen, 2021 opdelt på uddannelse.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, Uddannelsesstatistik.dk

Figur 2

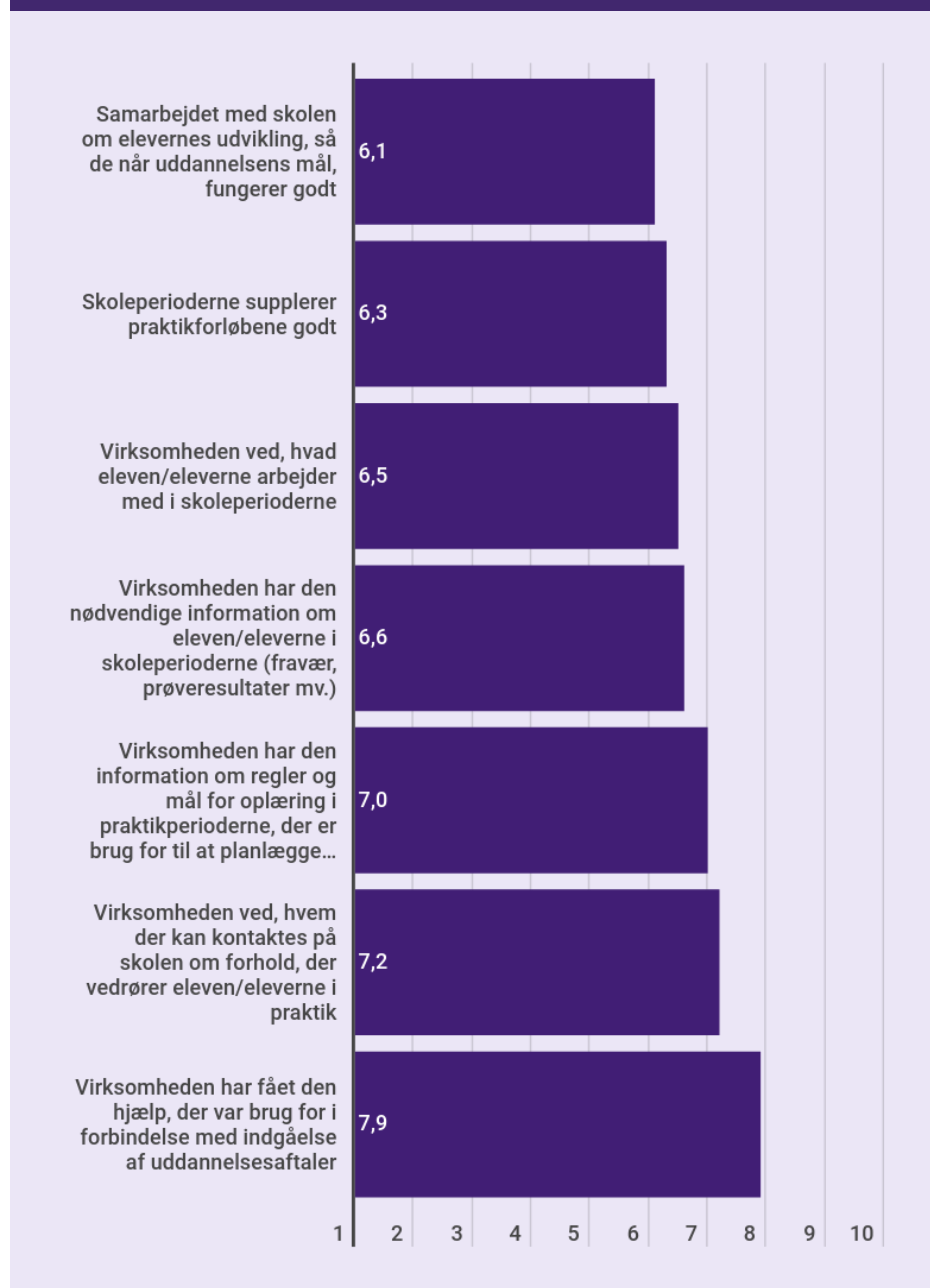
Virksomhederne har også svaret på spørgsmål om forskellige dele af samarbejdet med skolen. Her viser virksomhederne sig at være mest kritiske i forhold til samarbejdet med skolen om elevens udvikling. Virksomhederne giver erhvervsskolerne en gennemsnitlig score på 6,1 på en skala fra 1 til 10.

Et relateret emne er, om skoleperioderne supplerer praktikforløbene godt. Her giver virksomhederne den næstlaveste gennemsnitskarakter på 6,3.

Herefter kommer hhv. om virksomhederne er informerede om, hvad eleverne arbejder med i skoleperioderne, og elevernes fravær, resultater mv. i skoleperioderne.

Samarbejde om elevernes udvikling giver udfordringer

Gennemsnitlig score på virksomhedernes oplevelser af samarbejdet med skolen, 2021 opdelt på spørgsmål.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, Uddannelsesstatistik.dk

Figur 3

Anm.: For yderligere se datadokumentation på www.uddannelsesstatistik.dk. I oprindelige spørgsmål er spørgsmålet formuleret som "virksomheden" frem for vi/vores – dette er redigeret for at øge læsbarheden.

Ovenstående peger i retning af en generel udfordring med at få information om eleverne og uddannelsesindholdet, når de er i skoleforløb. Det er derfor også interessant, at 21 pct. af virksomhederne svarer i de fem laveste kategorier på skalaen fra 1 til 10 på spørgsmålet om virksomheden ved, hvem der kan kontaktes på skolen om forhold, der vedrører eleven/eleverne i praktik.

Manglende viden gør det i sidste ende sværere for virksomhederne at vide, hvilke opgaver de kan sætte lærlingen til.

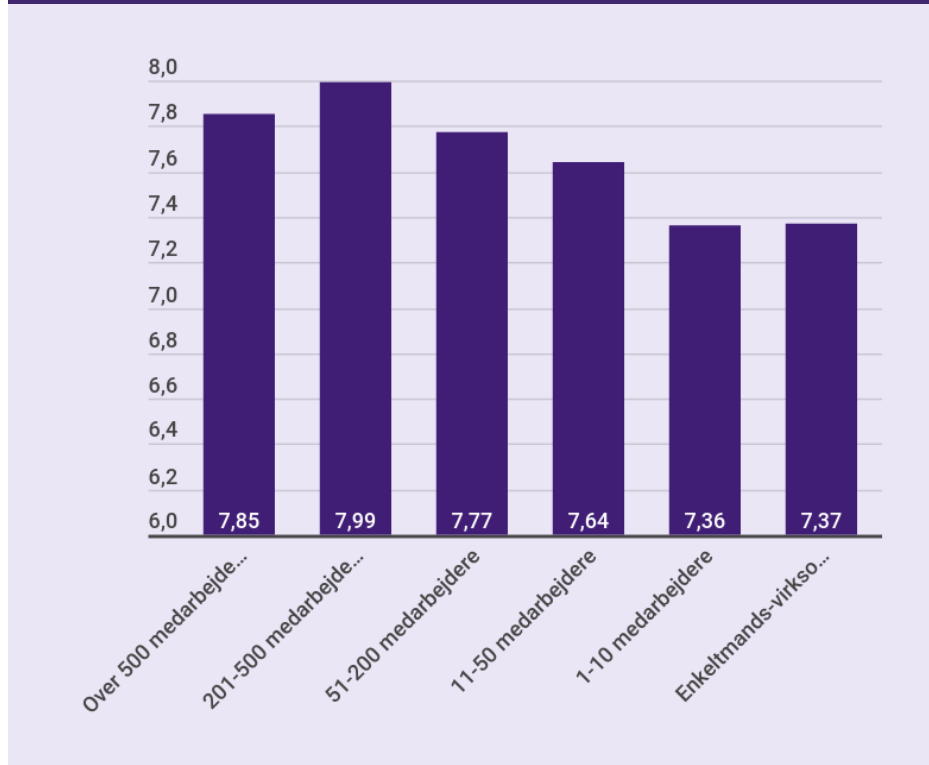
Der er samtidig en tendens til, at virksomhedernes tilfredshed blandt andet også afhænger af deres størrelse. Hvor større virksomheder i højere grad er tilfredse, giver små og mellemstore virksomheder erhvervsskolerne en lavere score. Virksomheder med over 500 ansatte giver erhvervsskolerne en gennemsnitlig score for samarbejde på 7,85. Virksomheder med 1-10 ansatte og enkeltmandsvirksomheder giver derimod en gennemsnitlig score på hhv. 7,36 og 7,37.

Erhvervsskolerne har med andre ord de største udfordringer med at sikre tilstrækkelig information til mindre virksomheder. [Ifølge Danmarks Statistik](#) udgjorde virksomheder med under 10 ansatte 92,5 pct. af alle virksomheder i Danmark i 2019, hvoraf en stor del dog er enkeltmandsvirksomheder, som derfor i mange tilfælde ikke tager lærlinge.

Såfremt der skal oprettes flere lærepladser i små virksomheder, kan erhvervsskolerne derfor have behov for en særlig indsats for at øge samarbejdet med disse.

Erhvervs- skoler dår- ligst til sam- arbejde med SMV'er

Gennemsnitlig score svar fra 1-10 på spørgsmål til virksomheder om deres oplevelse af samarbejdet med skolen, 2021 opdelt på virksomhedens størrelse.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus,
Uddannelsesstatistik.dk

Figur 4

Anm.: For yderligere se datadokumentation på www.uddannelsesstatistik.dk

Konklusion og forslag

Danmark kommer til at mangle faglært arbejdskraft i de kommende år, og en forudsætning for flere faglærte er, at et tilstrækkeligt antal elever og lærlinge ansættes i lærepladser på virksomhederne.

Det er afgørende for at bevare virksomhedernes motivation for at tage uddannelsesansvar, at de oplever et positivt samarbejde med erhvervsskolerne. Derfor er det bekymrende, at så mange erhvervsskoler vurderes relativt dårligt af virksomhederne. Særligt bekymrende er det, at det er de mindre virksomheder, der oplever dårligere samarbejde med skolen, fordi de udgør langt størstedelen af erhvervslivet og samtidig ikke har samme ressourcer som større virksomheder til at opsøge information.

SMVdanmark ønsker, at der generelt tilføres flere midler til erhvervsuddannelser for at styrke kvaliteten. Men vi opfordrer samtidig virksomhederne til at stille krav om, at deres lokale erhvervsskole lærer af de bedste erhvervsskoler inden for den pågældende uddannelse.

Virksomhederne skal være langt bedre til at udnytte den positive konkurrence mellem erhvervsskolerne. Mange virksomheder vælger fortsat typisk at samarbejde med den nærmeste erhvervsskole, selvom det langt fra altid er den bedste.

På de uddannelser, hvor der er stor kvalitetsforskel mellem skolerne, bør virksomhederne i højere grad udnytte, at der findes flere skoler at vælge i mellem og – hvor det er muligt – flytte deres samarbejde til en anden skole, hvis samarbejdet med en skole opleves som utilfredsstillende. Eksempelvis kan man tage hovedforløbet på mekanikeruddannelsen godt 25 steder i landet.

Hvis en uddannelse kontinuerligt har et meget lavt kvalitetsniveau, så bør uddannelsen i sidste ende lukkes på den givende institution. Det bør dog samtidig sikres, at elever ikke får u hensigtsmæssigt langt i forhold til at starte på grundforløbet på en erhvervsuddannelse.

Kontakt

Chefkonsulent Kasper Munk Rasmussen, tlf. 61 96 39 80
rasmussen@SMVdanmark.dk.

Cheføkonom Martin Kyed, tlf. 25 15 78 31
kyed@SMVdanmark.dk
SMVdanmark, maj 2022

Bilagstabel

Virksomhedens oplevelse af samarbejdet med skolen vurderet på skala fra 1 til 10

Institution	Score
UCRS	8,43
Aarhus Universitet	8,36
Campus Bornholm	8,2
IBC International Business College	8,12
Business College Syd	8,03
Viden Djurs	7,97
TietgenSkolen	7,9
HANSENBERG	7,88
Aarhus Business College	7,85
AMU Nordjylland	7,84
Skive College	7,8
Aalborg Handelsskole, Hovedafdeling	7,79
EUC Lillebælt	7,79
Roskilde Handelsskole	7,78
Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser	7,65
Uddannelsescenter Holstebro	7,59
Tradium, Erhvervsskole og -gymnasier, Randers	7,58
Svendborg Erhvervsskole & - Gymnasier	7,58
EUC Nordvest	7,51
Københavns Universitet	7,49
EUC Syd	7,47
Kold College	7,44
Rybners	7,4
Nordvestsjælland Erhvervs- og Gymnasieuddannelser	7,38
Zealand Business College	7,36
U/NORD	7,32
Niels Brock (Copenhagen Business College)	7,29
Mercantec	7,29
EUC Nord	7,29
Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle	7,26
EUC Sjælland	7,26
Den jydsk Haandværkerskole	7,26
Jordbrugets UddannelsesCenter Århus	7,25

	Professionshøjskolen VIA University College	7,24
	Asmildkloster Landbrugsskole	7,19
	CELF - Center for erhv.rettede udd. Lolland-Falster	7,18
	TECHCOLLEGE	7,17
	Herningsholm Erhvervsskole og Gymnasier	7,16
	NEXT UDDANNELSE KØBENHAVN	7,06
	Dalum Landbrugsskole	7,06
	College360	7,06
	Grindsted Landbrugsskole	7,05
	Gråsten Landbrugsskole	7,02
	Nordjyllands Landbrugsskole	7,01
	TEC, Technical Education Copenhagen	6,97
	Learnmark Horsens	6,94
	Roskilde Tekniske Skole	6,92
	AARHUS TECH	6,52
	Hotel- og Restaurantskolen	6,47